

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXV.

XVII. De reformatione monasteriorum S. Bartholomæi apud Mantuam, & S. Iacobi Cellæ Volanæ Diœcesis Comacliensis, & S. Lazari de Tertio, & fundatione monasteriorum S. Lazari prope Ferrariam, & S. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

CAPVT DECIMVM
SEPTIMVM

De reformatione Monasteriorum S. Bartholomaei apud Mantuam, & S. Iacobi Celleuolanae Diocesis Comacienfis, & S. Lazari Ariminensis, & fundatione monasteriorum S. Lazari, & S. Iohannis Baptistae Ferrariae.

Anno 1420. coactum fuit Generale Capitulum Venetijs in monasterio Charitatis, ubi renunciatus fuit Rector Generalis R. P. D. Galdinus Placentinus, additis Visitatoribus D. Bassiano Mediolanensi, & D. Gulielmo Placentino, qui fuerat Praepositus S. Saluatoris Brixiae ante reformationem, & cu toto Conuentu in nostram Societatem transfuerat, qui postea vocatus est D. Paschalius.

Anno 1421. Patres nostri Generalem Synodum collegerunt Rauennae in monasterio Portuensi, in qua Ven. P. Dominum Gulielmum de Placentia S. Saluatoris Brixiae antea Praepositum, ut praemisimus, Rectorem Generalem elegerunt, eidemque duos socios Visitatores adiunxerunt, D. Galdinum de Placentia, & D. Petrum Ridum de Padua. Multa in ijs Comitibus pro forma regiminis totius Congregationis, & conseruando disciplinae canonice vigore sunt decreta, quae paucis immutatis, vel sublati, vel additis, vique ad nostra fere tempora inuolubiter sunt custodita, quibus ut robor perpetuae firmitatis accederet, sequens diploma Pontificum a Martino V. receperunt, videlicet *Martinus Episcopus seruus seruorum Dei, &c.* Reliquum in Bullario nuper edito.

Circa quod priuilegium aduertat primò figmentum esse, quod à nonnullis asseritur Martinum V. reliquias canonici ordinis ex alto ruentis primum in vnum collegisse, ac compegisse: licet enim decem, vel vndecim dicti ordinis monasteria inuicem vnita, & Frigidianorum nuncupata pro maiori vniouis firmitate nouo decreto, vnum corpus, & vnam Congregationem esse voluerit, non obstante, quod illorum canonici diuersorum monasteriorum professi existerent, non tamen canonico Italico ille primus vnuit, sed vnitos priuilegio munivit, quod ex lectione priuilegij satis liquet sine alia probatione.

Sed neque omnes canonici ordinis in Italia reliquae per huiusmodi priuilegium sunt ad inuicem vnitae; nam pleraque supererant Collegia canonicorum, necdum vnita, quae postea successu temporis in Frigidianorum societatem iuerunt, vt ex dicendis patebit.

Aduerte secundò falsum omnino esse, quod quidam aiunt, ante datum hoc priuilegium nullum Congregationis Frigidianae titulum extitisse, Martinumque Pontificem primam decem monasteria canonicorum inuicem compegisse Congregationem Frigidianam vocari praecipisse, cum ex lectione priuilegij contrarium habeas, videlicet Martinum V. canonicis Frigidianis nullum titulum in diditisse, verum e contrario dicere, canonicos, de quibus in priuilegio loquitur, Frigidianos vulgari, siue de Frigidianis fuisse nuncupatos.

Aduerte tertio contra quosdam scitulos, nec propria scientes, nec aliena intelligentes, hoc non fuisse primum priuilegium per Romanos Pontifices Congregationi canonicorum Frigidianorum tributum, eum in eodem priuilegio aliorum eidem Congregationi per Sedem Apostolicam indultorum, semel, ac iterum expressa mentio habeatur, primò illis verbis: *Itaque formam de eorumdem electione, & confirmatione Beatorum dicitur eorum monasterij alius à Sede Apostolica concessam.* Secundò cum subdit: *Officium, vniuersi in huiusmodi Rectoris vel Conseruatoris &c.* et sic ab eorum creatione ipso factis expret, *seruandam formam in eorum priuilegijs contentam, ac dicti eorum monasterij, & loci ab Apostolica Sede concessi.* in hoc capitulo sic statutum lego: *Item statutum est, vt monasterium S. Andreae de Istora Venetiarum non acciperetur, ne multiplicatio monasteriorum parias confusionem in societate.*

Anno 1422. Capitulum Generale Bononiae in monasterio S. Iohannis in monte. Rector Generalis R. P. D. Petrus de Rido Patavinus, Visitatores D. Leo Mediolanensis, & D. Paulus Cremonensis. In hoc Capitulo D. Franciscus Capello antiquus Prior monasterij Charitatis, & perpetuus, dictum Prioratū in manibus Rectoris Generalis, & totius Capituli sponte resignauit, quem Capitulum in Priorem annualem iuxta formam Congregationis, iterum elegit. In hoc capitulo decretum & praecipuum fuit, vt canonici nostri in omnibus Ecclesijs, cum diuina celebrarentur, portarent almutias, quae in sacristia seruari debebant.

Anno 1423. Capitulum Generale Rauennae. Rector Generalis R. P. D. Petrus Patavinus. Visitatores D. Galdinus Placentinus, & D. Petrus Saluideus Patavinus.

Anno 1424. Capitulum Generale Rauennae. Rector Generalis R. P. D. Petrus Patavinus. Visitatores D. Gulielmus Placentinus, & D. Petrus Saluideus Patavinus. In hoc capitulo lecte

ante littera Magnifica D. Caroli de Matetibus, quae dicitur Patres accipere monasterium S. Lazari prope Ariminum.

Hoc anno monasterium S. Bartholomaei prope Mantuam, quod erat membrum monasterij Congregationis Portuensis à Commendata Congregatione, diligentia R. P. D. Galdini Placentiani per nostros fuit recuperatum, aduocante potissimum praefato D. Opizone Polentiano Dominio Rauennae, qui pro illo & pro monasterio Portuensis euenobij Prioratibus, & praefatis Prioratibus redimendis, qua suum fauorem praestabat, qua pro canonicis fideiuebat. In eadem vero monasterio flatum octo canonicos habere Prioris annualis iuxta conductum statutum, & Reges Congregationis fuerunt constituti, quorum laudabilis, & sanctae conuersationis, quorum excelsitas Mantuani, pluribus illud bonis temporibus ditauerunt, & in meliorem formam successu temporis refererunt. habuit autem beneficentem insignem D. Iacobum de Bencija, cuius potissimum largitione in fabrica reparatum. Quod anno Domini 1438. Canobio Portuensi ab exercitu Philippi Medicei Ducis occupato, per Eugenium IV. ab ipso monasterio Portuensi est dimissum, & ab omni subiectione, & obligatione ad illud perpetuo solutum, & tandem anno 1566. per Pium V. Abbatiali dignitate decoratum.

Habuit ritum insignem D. Gregorij de Comacina Mantuanum, & Abbatem tum in dicto monasterio, tum in altero S. Viti eiusdem Ciuitatis, qui multa verbis, & soluta oratione scripsit eleganter, quibus suum ingenium posteritas ostendat. Abbas S. Bartholomaei subiectum habuit praecipuum collegium canonicarum S. Martini vniuersi de Cantelma nuncupatum intra ciuitatem nostrae Congregationis.

Odem quoque tempore Frigidianarij aliud canonicorum regularium collegium vetustissimum, sed sua vetustate incuruatum, & pene totum aliquoties resituerunt illud autem fuit in antiquo monasterio S. Iacobi Celleuolanae in comitibus Comitatus Comacienfis, prope istas Rauennatum, de cuius vetustate, ac dignitate lib. superiori cap. 21. & 54. nonnulla scripsimus. Erat enim id collegium olim celeberrimum, & congregationis trium, vel quatuor collegiorum caput. Verum quod progressu temporis, & loci conditione paulatim desertum, & ad obsequium adeo collapsum, vt nullus in eo canonicus residere, sed nec residere posset: erat enim locus memorosus, aquarum elutionibus, & paludibus, & aere corrupto inaccessibilis effectus. tunc tamen Prioratum vir Venerabilis, & pius in ordine canonicorum regularium Blasius de Nostris, cuius Ferrariensis, Decretorum Doctor, qui erat professione, & habitu, sed in primis animo

...quibus sacrorum locorum vestrorum liberis o-
mnibus deus nimis esse, & eorum qui se illis sepeliri de-
bitis, denotatis, & extrema voluntati, nisi for-
titer in futurum conserventur, a quibus mortuorum corpora sumi-
ant, ad hoc addentes statuitur. Et ordinamus antori-
tate presentis privilegii, ut presatam Ecclesiam vestram cum
omnibus redditibus suis, ad se pertinentibus, ab om-
ni extractione dimittere immunitas, ut videlicet si
quandocumque Archiepiscopus Ravennatensem, vel alium
Episcopum, in cuius parochia aliqua Eccle-
sia vel possessionum haberi, vel decedente Archiepiscopo
Ravennatensi, vel laico eiusdem Ecclesie ad Romanam
Sedem, vel Imperatorem, cuiuslibet rei gratia, pro-
prie contenti, nullam vobis exactionem in argento,
vel in specie, aut aliquam alijs spendijs de eius-
dem Ecclesie rebus facere audeant, seu ibidem hospiti-
um aliquod inquam gravamen inferre. Praterea si
ingratum se habet, eius Ravennatensis, vel aliarum Ciuita-
tium, vel locorum hominum pro militibus, vel pro mu-
nicione Ciuitatis, vel Castro collectam fecerint, iam di-
ctam Ciuitatem, vel Ciuitatem ab omni exactione nihilominus
immunam esse precipimus. Decernimus ergo, ut nulli
omnino hominum licet presatam Ecclesiam temere
percellat, aut eius possessiones auferre, minuire, aut
aliquo modo exactionibus fatigare: sed ea omnia integra
conseruentur eorum, pro quorum gubernatione, & sa-
lute atque concessa sunt, omnimodo vsibus profutura.
Salua sedis apostolice autoritate. Si qui igitur impo-
suerint Ecclesiastica, secularisve persona hanc nostram
constitutionem paginam sciens, contra eam venire ten-
tauerit, sciamus, & Dominus Redemptor noster Iesu
Christi ab eo fiat, atque in extremo examine districta
reus subiacet. Cunctis autem eidem loco in sua ser-
uandis sit pax Domini Iesu Christi quatenus & hic
fructum bone exactionis percipiant, & apud districtum
iudicem per eterna pacis inueniant. Amen. Datum
Nepesin Calendi Julij 1255.

15. Vrbani IV. datum anno 1262. incipit:
Commissa. Concordat cum privilegio Alexandri,
maxime in facultate collata Priori tonsurandi
clericos in illorum monasterio profiteri volentes.
Erat enim mos in eodem monasterio, nullum ca-
nonicum ad professionem admittendi, nisi prius
per primam tonsuram clericatus initiatum, quod
habetur etiam in antiquis monasterij constitu-
tionibus.

16. Clementis V. datum Idibus Aprilis Pon-
tificatus sui anno quarto. incipit: Solet annuere.
Confirmat omnia privilegia, immunitates, ex-
emptiones, indulgentias, & libertates ab exactoribus
secularibus obtentas.

Adhuc etiam alia privilegia Imperatorum
Othonis IV. Friderici II. Henrici IV. & Lotharii

III. quibus monasterium eum omnibus illius
membris, iuribus, & bonis sub tutela Imperato-
ris maiestatis suscipiunt, quae forent hic ex inte-
gro excubenda, nisi breuitati consuleremus.

¶ Stud Ccenobium multorum virorum sancti-
tate, & eruditione clarissimorum domicilium
& seminarium exiit. ex quibus fuerunt Ven.
Petrus de Honestis monasterij Prior, & reformator,
cuius opera sunt constitutiones per Pas-
schalem II. probatae, cuius sanctitatem vitae
fuit monstravit, ut lib. superiori tradidimus. Item
B. Valdis Episcopus Eugubinus in album San-
ctorum relatus. Item Beatus Aldobrandus For-
sempronienis Episcopus, qui pro Beato colit-
ur, cum officio de proprio. Et post reformatio-
nem Frigidonariam D. Vitalis Ravennas, singu-
laris vir probitatis, & disciplinae canonice repa-
rator strenuus, qui multis officijs egregie fun-
ctus, magno sui desiderio relicto ad Dominum
migravit, plenus dierum, & bonorum operum
anno 1566. Itē D. Cellus Mazinius Philosophus
acutissimus, qui multa egregie scripsit, & a
Clemente VIII. Alexani Episcopus creatus
cum illam Ecclesiam aliquot annis laudabiliter
rexit, illamque sacris vestibus, & fabricis non pa-
rum locupletasset, in Domino quieuit an. 1610.
Item D. Hercules de Monaldinis concionator
celeberrimus, qui per annos 40. in praecipuis Ita-
liae ciuitatibus verbum Dei in summa frequentia
populorum praedicauit. Obijt Fauentiae, dum
Conciones Quadragesimales ad populum habe-
ret, anno Domini 1608.

Per idem tempus, nempe anno 1419. hortato-
re D. Carolo de Malateis reformatum est à no-
stris monasterium S. Iohannis de Cereto prope
Castrum S. Archangeli Comitatus Ariminensis,
quod vulgo dicebatur Canonica, eratque anti-
quum monasterium canonicorum, sicut patet ex
quodam privilegio Martini V. dato Florentiae
anno 2. sui Pontificatus, incipit: Licet graue. quod
seruatur in monasterio S. Marini de Arimino.
Tenerunt autem illud nostri Lateranenses seu
Frigidonarij aliquot annis, ut colligitur ex alio
privilegio Martini V. dato anno 1421. quod in-
cipit: Sollicitudine Pastoralis. postea illud dimise-
runt, quia regularis disciplina, & numerus con-
ueniens canonicorum in eo teneri non posset:
quam etiam ob causam alia plura sunt dimissa,
de quibus in actis capitularibus mentio habetur.
Istius autem sit mentio in actis Capituli 1420.
quod tandem anno 1478. canonicis S.
Saluatoris Bononiensis fuit
vauitum.

VII

ri. Mo-
nast.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nonicis ordinis in Italia re-
 priuilegium fuit ad inuicem
 loquere Collegia canoni-
 ca, quae postea successerunt
 eorum societatem iactantur.

o fallum omnino esse, quod
 te datum hoc priuilegium
 nonis Frigidonarij, et
 Pontificem primum
 anonicorum mutum con-
 nem Frigidonarij vocari
 lectione priuilegio conue-
 et Martinum V. canonicum
 in titulum indidit, vnde
 monicos, de quibus in po-
 nitionarij vulgauer, ius de
 nuncupatos.

ontra quosdam scilicet, nec
 aliena intelligatur, hoc
 priuilegium per Romanum
 tionis canonicorum Frigidonarij,
 cum in eodem priuilegio
 gregationi per Sedem Apostolicam
 semel, ac iterum expressa
 rimò illis verbis: *itaque ser-
 uatione, & confirmatione huius-
 modi priuilegij a Sede Apostolica
 eum subdit: officium nuncupationis
 seruationis etc. itaque non
 de exparte, seu iam serua-
 tionem, ac dictum nuncupationem
 huiusmodi Sede concessit. in hoc ca-
 gno: item statuit, ut no-
 litate Venetiarum non occupet
 monasterium parum cap-*

titulum Generale Bontoniae
 Joannis in monte. Rector
 trus de Rido Patruino, Vi-
 diolanensis, & D. Petrus
 e Capitulo D. Franciscus
 or monasterij Charentis de
 riorati in manibus Rectoris
 Capituli sponte resigna-
 in Priorem annualem in-
 tionis, iterum elegit in hoc
 praecipuum fuit, vt cano-
 Ecclesij, cum diuina ce-
 calumnias, quae in sacris

ulum Generale Rauen-
 D. Petrus Patruinus. Vi-
 Placentinus, & D. Petrus

ulum Generale Rauen-
 P. D. Petrus Patruinus. Vi-
 Placentinus, & D. Pe-
 trus. In hoc capitulo lecte

lanti litera Magnifici D. Caroli de Malateis, qui
 rogabat Patres accipere monasterium S. Lazari
 prope Ariminum.

Hoc anno monasterium S. Bartholomaei prope
 Mantuanum, quod erat membrum monasterij,
 & Congregationis Portuensis à Commendata-
 rijs oppignoratum, diligentia R. P. D. Galdini
 de Placentia per nostros fuit recuperatum, adiu-
 uante potissimum praefato D. Opizone Polen-
 tano Domino Rauennae, qui pro illo & pro cae-
 teris Portuensis cenobij Prioratibus, & praedijs
 ad redimendum, qua suum fauorem
 interponebat, qua pro canonicis fidei iubeat. In
 eadem verò monasterio statim octo canonici
 sub regimine Prioris annualis iuxta consuetudi-
 nem, & leges Congregationis fuerunt consti-
 tuti, quarum laudabilis, & sanctae conuersatio-
 nis fama excitati Mantuani, pluribus illud bonis
 temporalibus ditauerunt, & in meliorem formam
 successu temporis refererunt. habuit au-
 tem benefactorem in signum D. Iacobum de
 Strocij, cuius potissimum largitione in fabri-
 ca fuit reparatum. Quod anno Domini 1438.
 Caesario Portuensi ab exercitu Philippi Me-
 diolanensium Ducis occupato, per Euge-
 nium IV. ab ipso monasterio Portuensi est dis-
 membratum, & ad omni subiectione, & obli-
 gatione ad illud perpetuo solutum, & tandem
 anno 1566. per Pium V. Abbati dignitate de-
 coratum.

Habuit virum in signum D. Gregorium de Co-
 manensis Mantuanum, & Abbatem tum in dicto
 monasterio, tum in altero S. Viti eiusdem Ciui-
 tatis, qui multa verbis, & soluta oratione scri-
 ptis eleganter, quibus suum ingenium posteris
 est restitutus Abbas S. Bartholomaei subiectum ha-
 beret praecipuum collegium canonicarum S. Ma-
 riae vulgo de Candelma nuncupatum intra ciui-
 tatem nostrae Congregationis.

Idem quoque tempore Frigidonarij aliud
 canonicorum regularium collegium vetu-
 stissimum, sed sua vetustate incuruatum, & pene
 dirutum aliquantulum restituerunt: illud autem fuit
 antiquum monasterium S. Iacobi Celleuolanae
 in nemoribus Comitatus Comaciensis, prope
 fines Rauennatum, de cuius vetustate, ac di-
 ginitate lib. superiori cap. 21. & 54. nonnulla scri-
 psi. Fuerat enim id collegium olim celeberrimum,
 & congregationis trium, vel quatuor
 collegiorum caput. Verum quod progressu tem-
 porum, & loci conditione paulatim desertum, &
 in aduersis adeo collapsum, vt nullus in eo cano-
 nicus residere, sed nec residere posset: erat enim
 locus nemorosus, aquarum eluisionibus, & palu-
 dibus, & aere corrupto inaccessibilis effectus. te-
 nebat tamen Prioratum vir Venerabilis, & pius
 ex ordine canonicorum regularium Blasius de No-
 uellis, eius Ferrariensis, Decretorum Doctor, qui
 ve erat professione, & habitu, sed in primis animo

religiosus, & in veritate Deum timens, de canoni-
 ca disciplina in illo restituenda non semel, nec se-
 gner cogitabat: sed à proposito tum fabricae to-
 talis ruinae, tum aquarum eluisiones, & aeris in-
 salubritas omnino deterrebant. difficultatem au-
 gebat, quod nullum alium locum id monasterium
 habebat in ciuitatibus, aut etiam in comitatibus
 Ferrariae, vel Comacinae, vbi seipsum cum suis ca-
 nonicis colligeret. Verum illius bonae voluntati
 Deus tandem occurrit, comperta enim fama ca-
 nonicorum Frigidonarij, de dicto monaste-
 rio illis tradendo, vt per eos reformaretur, secum
 cepit impensus cogitare, consilioq; cum Nico-
 lao Estensi Ferrariae Marchione communicato,
 illum propositi sui adiutorem, quin & patronum,
 & promotorem habuit apud Sedem Apostolicam:
 nam illius precibus literę vnionis ab Illustrissimo
 D. Gabriele Gōdulmerio Bononiae de latere Le-
 gato sunt impetratae, quas dedit eod. anno 1424.
 die vlt. Februarij, adiecta in eisdem literis condi-
 tione, vt quandoquidem locus Celleuolanae ob
 causas narratas inhabitabilis fuerat effectus, ipsi
 Frigidonarij prope, vel intra ciuitatem Ferrariae
 monasterium aliud erigerent, sub eodem titulo
 S. Iacobi Celleuolanae, quod cum antiquo S. Iacobi
 dicecensis Comaciensis vnium, & idē esset, &
 per vnium, & eundem Priorem regeretur. Notā-
 da etiam in literis illa verba: *Non obstante aliqua
 differentia eius, quae non est de substantia ordinis, in for-
 ma vestium, & colore vltra habitum, & rosaceum: cū
 situ eiusdem regula, & ordinis vni praedicti canonici,
 scilicet Frigidonarij, & Prior antedicti, ipsum locum,
 & Prioratum in melius commutando, ac de vobis cano-
 nicis praedictae Congregationis reformando, vnium, an-
 nellimus, & incorporamus, &c.* Ex quibus habes
 primò, ipsum Ven. Patrem D. Blasium Priorem
 fuisse verum canonicum regularem Ordinis S.
 Augustini professum, non Commendatarium.
 Secundò, antiquos S. Iacobi canonicos, & Frigidonarij
 reformatos essentialiter vnium, & eiu-
 dem habitus, Ordinis, & Regulae fuisse. Tertiò
 antiquos S. Iacobi canonicos in colore, vel for-
 ma vestimentorum, excepto rochetto, fuisse à
 Frigidonarijs aequaliter diuersos. cuius autem
 coloris, aut formae essent, diuinare non possum.
 hoc certum, quòd ad colorem attinet, vel totaliter
 nigrum, vel album, vel griseum, aut violaceum
 extitisse, ex constitutionibus Benedicti XII. in c.
 de Forma & honestate habitus &c. Obvulerat an-
 no superiori praedictus D. Marchio Ferrariensis
 nostrae Congregationis monasterium S. Iuliani,
 missusq; ad illud D. Thadaeus Papiensis, vt collig-
 gitur ex actis Capituli Generalis anni 1423.

Porro ad nouum monasterium erigendum
 locum apprimè idoneum obtinuerunt in Ferrariae
 suburbij, qui erat Xenodochium leproso-
 rum S. Lazari nuncupatum eodem Illustrissimo
 Nicolao Ferrariae Principe, ac loci Patrono ce-
 dente, & pro canonicis apud Sedem Apostolicam

dem per se, sic aliam, si ad
& per tunc unam predictam
libere auctoritate propria
intererit, nisiq; monasterium
seorundem sub reuolubili
offitru, & adificari per
& Congregationem priuile-
giatam, & hanc re-
gubernandum, statim, &
de predicto quod dicitur in
solana monasterio in hoc
vniuersumque tempus conseru-
abunt, & temporalium regim-
ax, et tunc auctoritate per hunc
eadem in omni, & hanc
per per priorem, & canonicos qui
in monasterio per tempore
o nomine in suborbi conser-
uabunt, & in eorum habund
receptis, & habitis do-
ab vniuersa existit. Loca
edificari, prout in dictis q-
uiferis, nisi que supradicta
quiverit. Cum enim, sicut
dilectus filius Thome
is, & Congregationem or-
dinarum per eorum habitum,
tempore, sine deputatione
& solutiore priuilegio
, & incorporatione priuile-
giorum, & possessione appellationis
officiorum, prout tenet, & p-
uone praemissa, & quilibet
modis de Bagnacallo, qu-
ore S. Laurentij in Capua
per priorem suum priuile-
gium impetrabit, & hanc
eandem priuilegium per pri-
oratum eandem, quam prop-
iam mouere intendebat, per
it ad istem ad partem dicitur
sunt an exoritur deman-
dantur, Capituli, Thede, & co-
munitate supplicat, et tunc
mon, supradictos, cum, au-
oni praedicti, per priorem p-
officiorum confirmatione app-
missis, quibus oportet praedicti
guarantur. Nos tunc per
nitentem sanctis praesentibus
antiquis naturam non habent
ibus inclinat, et in quibus
a mandatum, quoniam, si
na praedicti, & alij, qui
dicitur, conseruabunt, & in
amantur, & inceptum
exercent in tu deman-
dito priuilegio, vel ad illud
datione, non est nisi

mon, supradictos, cum, au-
oni praedicti, per priorem p-
officiorum confirmatione app-
missis, quibus oportet praedicti
guarantur. Nos tunc per
nitentem sanctis praesentibus
antiquis naturam non habent
ibus inclinat, et in quibus
a mandatum, quoniam, si
na praedicti, & alij, qui
dicitur, conseruabunt, & in
amantur, & inceptum
exercent in tu deman-
dito priuilegio, vel ad illud
datione, non est nisi

Q uibus omnibus peractis, & per literas A-
postolicas, ut praemissum roboratis, erectu
est in eodem Leprosario suburbano per amplum,
& hanc nobile Collegium canonicorum, sub in-
uocatione sanctorum Iacobi & Lazari, constitu-
tione in illo triginta canonici sub Priore annua-
li. D. Thaddeo Bergomensis nam Ven. ille Prior
D. Blasius de Nouellis in praedicta reformatione
omnino, ac regimine dicti monasterij seipsum
sponte, & libere abdicauit, nulla pensione sibi
reuerata, quin vt nostrorum obseruantias disce-
ret, biennio cum illis mansit, postea cum duobus
socijs in aede D. Hieronymi prope ciuitatem ali-
quot annos duxit, in magna spiritus humilitate,
& paupertate, canonicis S. Lazari victum illi per
singulos mittentibus, tandem verò cum Euge-
nio IV. nostris Frigidianis Lateranum re-
uertente, illi cum secum adduxerunt, & in Latera-
nensi Basilica Penitentiarium constituerunt,
quoniam idem Eugenius ob illius vita sanctitatem
Aitae Praefulem designauit, qui cum sua Ec-
clesiam aliquot annis sanctissime rexisset, anno
1477. spiritum suo Creatori reddidit, in eodem
monasterio S. Lazari cum suis canonicis tumu-
laris.

Quo verò tempore monasterium S. Iacobi
per Martinum V. nostrae Congregationi fuit v-
nitum, ac in eo D. Thaddeus Bergomensis Prior
instutus, quidam Frater Thomas de Brusamo-
lino de Bagnacallo, Prior S. Laurentij in Capua
prope Rauennam, contra dictum D. Thad-
deum, & totam Congregationem litē excitauit,
contendens monasterium S. Iacobi Celleuolane
ad se, suosque canonicos spectare, nec prius con-
tentioni finē habuit, donec ipsum quoque S. Lau-
rentij cenobium nostrae Congregationi fuit v-
nitum per Eugenium IV. vt suo loco dicemus.
Steterunt nostri in aede SS. Iacobi, & Lazari
per annos circiter octoginta, nimirum vsque ad
annum 1505. quo in noua Urbis ampliacione, &

munitione, loco intra Ferrariam accepto, ac in
eo templo magnificentissimo sub inuocatione
S. Iouis Praecursoris excitato cum monasterio,
illuc canonicorum conuentum transfulerunt,
quod tamen templum anno 1570. terrae motu
diuturno, & horribili, qui totam Ciuitatem con-
cussit, labefactum, & multas aedes speciales de-
fecit, soluta contignatione, disruptisq; ferreis re-
pagulis crassissimis, & fortissimis, totum penē cō-
cidit, sola superflite calcidica maiori, cum capite,
& brachijs, quam crucem vocamus; quae nunc
reformata pro Ecclesia satis ampla defecit.

Antiquo sancti Iacobi Cenobio multa pri-
uilegia indulserunt Romani Pontifices, praeter
tim Alexander III. Innocentius IV. & VI. Imper-
atores Otho IV. & V. quae ad prolixitatem v-
tandam non refero, quibus monasterium sancti
Iohannis Baptistae, ad quod omnia illius bona sunt
translata, nunc potitur. quod monasterium
Pius V. anno 1566. Abbatiali dignitate orna-
uit.

Praedictum monasterium viros non paucos,
sanctitate, & dignitate speciales habuit. Ex
quibus fuerunt quatuor Episcopi, videlicet D.
Blasius de Nouellis, antiquus Prior Celleuola-
nae, postea Penitentiarium Lateranensis, & tan-
dem Adrianus Episcopus, D. Titus ex eadem fa-
milia nobili de Nouellis, quem Paulus II. inul-
tum, & omnes excusationes praetextentem, eidem
Adriano Episcopatu p̄fecit, obiitque anno
1471. D. Daniel de Arlunis, origine Cremonen-
sis, qui pro Duece Borfo in partibus Galliarum
Legatione functus, post reditum Episcopus For-
oliuensis designatus, obiit Ferrariae anno 1463.
hitres in Ecclesia sancti Lazari fuerunt tumu-
lari, quorum memoria intra Ciuitatem trans-
lata in templo D. Iohannis Baptistae ante aram
maximam conspicitur. D. Desiderius Lilius
vir multa eruditionis, genere, & religione val-
de nobilis, qui obiit in Campania Episcopus.
D. Andreas Galeottus, ad quem Matthaeus Bos-
sus epistolam consolatoriam in obitu N. Paren-
tis viri equestris, in ordine septuagesima octa-
uam scribit. D. Thomas, & D. Bartholo-
mazus Garzonij fratres de Bagnacallo, qui
multa suorum ingeniorum monumenta posteris
reliquerunt.

VI.
A nno 1425. Generale Capitulum Bononiae
in aede S. Victoris. ReCTOR Generalis R. P.
D. Paulus Veronensis. Visitatores D. Leo Me-
diolanensis, & D. Galdinus Placentinus. In hoc
Capitulo facta est vniõ charitativa nostrae con-
gregationis cum quibusdam monasterijs cano-
nicorum regularium Alemanniae, vt ex actis ap-
paret. Anno 1426. Generale Capitulum ibi-
dem. ReCTOR Generalis R. P. D. Petrus Salu-
deus Patavinus. Visitatores D. Paulus Vero-
nensis, & D. Petrus Patavinus. Anno 1427. Ge-
nerale Capitulum Rauennae. ReCTOR Generalis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. D. Bassianus Mediolanensis, Visitatores D. Leo de Carate Mediolanensis, & D. Galdinus Placentinus. In hoc Capitulo Ecclesiam S. Salvatoris Venetiarum, in qua per aliquod temporis spatium, instante D. Cardinale Gabriele de Gondulmerijs diuina peregerunt, tenuerunt tamen illam duobus annis sequentibus, prout apparet ex actis capitularibus. Anno 1428. Generale Capitulum Rauennæ. Rector Generalis idem D. Bassianus Mediolanensis. Visitatores D. Petrus Patauinus, & D. Antonius Florentinus. In hoc Capitulo lecta sunt literæ Prioris sancti Frigidiani, petentis aliquos ex nostris ad suum monasterium reformandum. item literæ Capituli S. Augustini Nicolisæ, quod petebat in nostram societatem transire. Anno 1429. Generale Capitulum Frigidonariæ. Rector Generalis idem D. Bassianus tertio confirmatus. Visitatores D. Petrus Saluideus Patauinus, & D. Galdinus Placentinus.

Anno 1430. Generale Capitulum Rauennæ. Rector Generalis R. P. D. Petrus Saluideus Patauinus. Visitatores D. Antonius Florentinus, & D. Ioannes Venetus. Hoc anno Ven. Pater noster D. Bartholomæus de Columna, dum ex ciuitate Venetiarum in prouinciam montis Ferrati cum socio proficiscitur, apud Mantuam in monasterio S. Benedicti Ordinis eiusdem, & Congregationis S. Iustiniæ nunc Cassinensis, sebris decubuit, & post aliquot dies spiritum Creatori reddidit octogenarius, cuius cadauer Venerandi Monachi in nouo sepulchro reconditum in magna semper ueneratione habuerunt, tanquam vnus de numero Beatorum.

VII. **H**oc tempore, vel paulo ante canonici monasterij S. Lazari Apud Ariminum nostris Frigidonarijs sese adiunxerunt: Nam illius ab anno 1425. & deinceps in actis capitularibus mentio habetur, cuius monasterij vetustatem indicat priuilegium illius Priori, & canonicis sub B. Augustini Regula dependentibus factum per Innocentium III. anno nono sui Pontificatus, & aliud Innocentij VI. datum Auenione, & alia instrumenta diuersorum contractuum innumera, quorum authentica in pergamenis sunt Romæ in nostro archiuo S. Mariæ Pacis. Ex quibus etiam liquet, mansisse in dicto monasterio, licet armatorum excursionibus, rapinis, & incendijs penè consumpto, Conuentum canonicorum sub regimine Prioris vsque in tempus reformationis Frigidonariæ, quam post reformatum Cœnobium Portuense apud Raucennam, illi quam libentissimè susceperunt, procurante præsertim Domino Carolo de Malatellis Ariminenfium Domino, qui cum tota sua progenie multa bona nostræ Congregationi præstitit. Habeo instrumentum authenticum in pergamenis Contractus hoc eodem anno 1430. Arimini celebrati, &

rogati per Vrsicinum quondam Jacobi publici notarium Ariminenfem, per quod Ven. Pater D. Galdinus de Placentia Prior monasterij Portuensis, & Syndicus, siue Procurator monasterij, & Conuentus S. Lazari de Terzio, quondam possessionem terræ sitam in Comitatu Arimonsi in Capella S. Laurentij in strata, euidam nobili Ariminenfi nomine Berto Manfredi de Ronconibus in emphiteosim concessit, & alia posteriora. hoc monasterium post adeptum aliud S. Marini intra Ciuitatem, conuento ad illud transito, cum omnibus illius bonis, & iuribus eidem fuit vnitum.

CAPVT DECIMVM OCTAVVM

De vnione ac reformatione Monasteriorum S. Benedicti, nunc S. Augustini Placentiæ, & S. Ioannis in Vruidario Patauij.

Anno 1431. Generale Capitulum Rauennæ. Rector Generalis R. Pater D. Galdinus Placentinus. Visitatores D. Paulus Veronensis, & D. Leo Mediolanensis, hoc anno Martinus V. ex hac vita migravit die 20. Februarij, & in eius locum die 3. Martij cõmunibus votis electus est D. Gabriel de Gondulmerijs, & Cardinalis Senensis, & Eugenius IV. nuncupatus, vir sanè religiosissimus, & probate integritatis, qui suatore D. Bartholomæo de Columna prima sui Ordinis cum Antonio Corario fundamenta iecerat. Hic canonicorum, & monachorum ordines impensè amauit, quibus reformandis, & augendis impensam operam nauauit, & nostram congregationem multo beneficij fouis, & priuilegia exornauit. eam initio statim sui Pontificatus cupiens Lateranensem Basilicam ad primum vitæ regularis institutum reducere, ad Rectorem Generalem congregationis pro quatuor canonicis misit, quibus consilio patefacto, ac dicentibus sibi nihil oblique optius Capituli definitione decernere licere, apud se illos tenuit, ac duos illorum in eadem Lateranensi Basilica Penitentiariorum statuit, D. Petrum de Rido Patauinum, & D. Gulielmum Placentinum, viros prudentes, & religiosissimos, quorum tempore Capituli Generalis ad significandum illis desiderium reformandi prædictam Basilicam, nostris canonicis eidem Capitulo delinuant, verùm Patres per nuncios, & literas omnibus quibus potuerunt modis, præcipue propter canonicorum tunc temporis paucitatem, à tam graui

ponderare subici nudo seiplos apud Pontificem exposuerunt, quod Pontifex agrè tulit, nec tamen propolitam suam omnino dereliquit. De hoc reuerendi Capituli Generalis anni 1432. sic scriptum in actis: Item propter locum S. Ioannis in Laterano nunc per Dominum Eugenium, Dominum nostrum Pontificem instanter oblatum definitum est, vt post electionem Reuerendi Maioris differatur electio illius de nobis, qui ad presentiam suam vt principalis ire de nos, & si nullum erit remedium, ipsum acceptare auctoritate Capituli Generalis. Eodem autem anno die 1. Aprilis, & post suam assumptionem 24. in Regem Abbatiam S. Augustini Placentiæ olim S. Benedicti nobis tribuit, & nostræ congregationis vniuit. fuerat olim ordinis D. Benedicti Cœnobium, à quo & nomen inditum: sed condicione illorum temporum, vt alia plurima canonicorum, & monachorum Cœnobis, secularibus commendatum, obtinebatque illud tunc in Commendam Brandæ Cardinalis ex familia Castellana Mediolanensis, Placentinus Episcopus, quoniam illius bona suo cuidam familiari locauit. Et tunc ductor ex monasterio fecerat catabulum habitatorum nam pro monachis, & Religiosis distribuitur bonis canonicis, boues, & vaccas ad cultum colligendum imbi detinebat. dictus autem Cardinalis regente Illustrissimo D. Juliano de Crifano S. R. E. Cardinali, probante Papa Eugenio, monasterium nostrum concessit, referuata super illius fructibus annua pensio centum florenorũ annuatim. Pontifex verò titulum & ordinem S. Benedicti perpetuo extinguens, ordinem actiuum canonicorum regularium S. Augustini erexit. Constant omnia literis eiusdem Eugenij Ven. Patri Alberto de Ferrarijs, tunc Placentino Episcopo directis, & per D. Galdinum tunc Rectorem Generalem eidem presentatis, quarum regere præfatus Episcopus monasterium, extintum in titulo, & ordine S. Benedicti, & erecto in nomen S. Augustini, ac instituto in illo ordine canonicorum regularium S. Augustini nostræ congregationis, cum omnibus illius bonis, & iuribus prædicto D. Galdino Revertori, & per illum toti congregationi tradidit, vniuit, & perpetuò incorporauit, adstantibus DD. Aurelio de Placentia, Petro de Placentia, Petro de Papis, Sebastiano de Placentia, & Gratiano de Papis, omnibus illius congregationis canonicis, rogato de presentibus omnibus instrumentis per Corradum de Placentia publicum notarium Placentinum die 1. Septembris 1431.

Quoniam vnionem Canonicis nostri per nos in dicto monasterio cum summa commendatario vite functo, ab onere penitentiariorum, ceperunt illius fabricas restitueri ad culturam redigere: multique iuuentutis nobilitatis regularem habitum in